१ दिलेल्या क्रियापदांचे योग्य रूप लिहा.

अ) हेमंतच्या खोलीत पसारा आहे.

त्याचे वडील त्याला सांगतात. ⟶ तुझ्या खोलीत किती पसारा आहे! खोली नीट लाव. (लावणे)

१. नीट --. (आवरणे)

२. पुस्तक --. (उचलणे)

३. चादर --. (बदलणे)

४. बॅट जागेवर --. (ठेवणे)

५. कपडे --. (धुणे)

६. कपडे धुतले आहेत, त्यांच्या घड्या ------------------------------. (करणे)

७. फर्निचर --. (पुसणे)

आ) तुमच्या घरी रॉबर्ट आणि रीटा आले आहेत.

१. हॅलो, आत --! (येणे)

२. --. (बसणे)

३. आज आमच्याकडेच --. (जेवणे)

४. परत --. (येणे)

इ) तुमच्या घरी तुमचा मित्र परमिंदर आला आहे.

१. हॅलो परमिंदर, आत --. (येणे)

२. --. (बसणे)

३. चहा --. (घेणे)

४. उपमा --. (घेणे)

५. आज आमच्याकडेच ---------------------- आणि ----------------------. (जेवणे, राहणे)

६. परत --. (येणे)

२ आई आणि मुलीमधील संवाद.

पुढील वाक्यांतील रिकाम्या जागी योग्य सूचना लिहा.

आई, मला कंटाळा आलाय. मी काय करू ?

उदा० १. पोहायला जाणे → पोहायला जा.

२. मैत्रिणीबरोबर खेळणे → ------------------------------.

३. पुस्तक वाचणे → ------------------------------.

४. मला मदत करणे → ------------------------------.

५. टीव्ही बघणे → ------------------------------.

६. गाणी ऐकणे → ------------------------------.

७. मैत्रिणीला घरी बोलवणे → ------------------------------.

८. भाजी चिरणे → ------------------------------.

९. खोली आवरणे → ------------------------------.

१०. झाडांना पाणी घालणे → ------------------------------.

३ वाक्ये बनवा.

१. हे पुस्तक छान आहे. (वाचणे) — हे पुस्तक वाच / वाचा.

२. बटाटे संपले आहेत. (आणणे) ------------------------------.

३. खोटं बोलू नकोस. (खरं बोलणे) ------------------------------.

४. ही मराठी गाणी मस्त आहेत. (ऐकणे) ------------------------------.

५. दुनियादारी हा चित्रपट गाजतोय. (बघणे) ------------------------------.

६. किती हळू जेवतोयस. (पटपट जेवणे) ------------------------------.

७. कपडे ओले आहेत. (वाळत घालणे) ------------------------------.

८. आवाज छान आहे. (गाणे म्हणणे) ------------------------------.

९. किती वेगात आहे ही गाडी! (हळू चालवणे) ------------------------------.

१०. उशीर होतोय. (भरभर चालणे) ------------------------------.

४ योग्य तो सल्ला लिहा.

पिणे, बघणे, नेणे, देणे

१. ★ आज सरिताचा वाढदिवस आहे. तिला काय भेट देऊ ?

○ एखादं छानसं कडं ---------------------------- ! तिला खूप आवडतात कडी.

२. ★ मुलं खूप कंटाळली आहेत ?

○ मग त्यांना बागेत ---------------------------- .

३. ★ मी वाईन पीत नाही !

○ मग कॉफी ---------------------------- .

४. ★ तुझ्याकडे मेघाचा फोन नंबर आहे का ?

○ नाही. माझ्याकडे जुईचा नंबर आहे.

★ परत नीट ---------------------------- ! मला तिच्याशी बोलायचंय.

५ खालील व्यक्तींना काय सांगाल?

१	वडिलांना	२
२	शिक्षकांना	------
३	किरणला	------
४	रोहन आणि रियाला	------
५	बॉसला	------
६	अनोळखी व्यक्तीला	------

१. दरवाजा बंद कर.
२. दरवाजा बंद करा.

७	आईला	------
८	मित्रांना	------
९	बायकोला	------
१०	आजोबांना	------

१. इकडे ये.
२. इकडे या.

११	मैत्रिणीला	------
१२	पाहुण्यांना	------
१३	सहकाऱ्याला	------
१४	लहान मुलाला	------

१. जेव.
२. जेवा.

६ रिकाम्या जागा भरा.

(सांगणे, लिहिणे, बघणे, येणे (२), करणे (२), बनवणे, राहणे (२), शोधणे, देणे, भरणे)

१. तू सांग, तुला काय वाटतं.
२. तुम्ही पत्र लवकर ------------------.
३. ओ मावशी, आत ------------------ काय चाललंय?
४. गणपती बाप्पा परत परत ------------------ आणि आम्हाला समृद्ध ------------------.
५. तू इकडे ------------------ आणि मुलगी पसंत ------------------.
६. आपले नियम स्वतः ------------------. स्वस्थ ------------------, मस्त ------------------.
७. तुम्ही जागा ------------------.
८. चल, वीस रुपये ------------------.
९. फॉर्म नीट ------------------.

७ खालील तक्ता भरा.

धातू	क्रियापद	एकवचन	अनेकवचन	नकारार्थी एकवचन	नकारार्थी अनेकवचन
अकारान्त (१)	करणे	कर	करा	करू नकोस	करू नका
	वाचणे	वाच	वाचा	वाचू नकोस	वाचू नका
	आणणे			आणू	
	ऐकणे				
	खेळणे				
	सांगणे				
	बघणे		बघा		
	जेवणे			जेवू नकोस	---- नका
	झोपणे				
	बोलणे				
	म्हणणे	म्हण			
	ठेवणे				
	घालणे				
	चालणे			चालू नकोस	
	पाठवणे				
	दाखवणे				
	चालवणे			चालवू नकोस	
	विचारणे				
	शिकवणे	शिकव			
	सुचवणे	सुचव			
	बोलवणे		----वा	बोलवू नकोस	

अकारान्त (२)	उठणे	ऊठ	उठा		
	सुटणे	सूट	सुटा		सुटू -------
	लुटणे		लुटा		
	पुसणे				
	घुसणे			घुसू -------	
	शिवणे	शीव		शिवू नकोस	
	फिरणे				
	शिकणे				
	विकणे		विका		
	दिसणे	दीस			
	निघणे				

आकारान्त धातू	खाणे	खा		खाऊ नकोस	
	जाणे		जा		
	गाणे			------- नकोस	

इकारान्त धातू	पिणे				
	भिणे	भी			
	लिहिणे		लिहा		

उकारान्त धातू	धुणे	धू	धुवा	धुऊ नकोस	धुऊ नका

एकारान्त धातू	घेणे		घ्या		
	नेणे				नेऊ -------
	देणे			देऊ नकोस	
	येणे	ये			

ओकारान्त धातू	होणे	हो	व्हा	होऊ नकोस	होऊ नका

८ पुढील कंसातील क्रियापदांची आज्ञार्थी रूपे लिहा?

उदा॰ केदार, व्यवस्थित बस. (बसणे)

१. स्वाती, तू ती पाटी ------------------- बरं! (आणणे)

२. तू ते पुस्तक -------------------. (उचलणे)

३. तुम्ही खाऊ -------------------. (आणणे)

४. तुम्ही ते दार जरा -------------------. (लावणे)

५. तू मला एक गोष्ट -------------------. (सांगणे)

९ मला योग्य तो सल्ला द्या.

१. मला तहान लागली आहे. पाणी पी.

२. मला गोड आवडतं. ------------------------------

३. मला धडा कळत नाहीये. -------------------------

४. मला नाटक पहायचंय. ----------------------------

५. मला अभ्यासाचा कंटाळा आला आहे. ---------------

६. मला भूक लागली आहे. --------------------------

७. मला उकडतंय. ---------------------------------

८. मला जीन्स हवीय. -----------------------------

९. मला पैसे हवेत. -------------------------------

१०. मला वजन कमी करायचंय. ----------------------

क. फार गोड खाऊ नकोस.

ख. व्यायाम कर.

ग. पोळी- भाजी खा.

घ. खिडकी उघड.

च. तेलकट पदार्थ खाऊ नकोस.

छ. बँकेत जा.

ज. तुझ्या शिक्षिकेला विचार

झ. नाटकाला जा.

त. पंखा लाव.

थ. दुकानात जा.

द. पाणी पी.

ध. काम कर.

न. आळशीपणा करू नकोस.

प. स्वयंपाक कर आणि जेव.

१० रिकाम्या जागी योग्य क्रियापदे वापरा.

वर्गातील संवाद

१. उतारा सावकाश वाचा.

२. वाक्ये ---------------

३. तक्त्यातील रिकाम्या जागा ---------------.

४. संवाद लक्षपूर्वक ---------------.

५. शब्दांचा उच्चार मोठ्याने ---------------.

६. तुमच्या पुस्तकातील पान क्र. २० ---------------.

७. शांतता ---------------.

८. आवाज --------------- ---------------.

ऐकणे
भरणे लिहिणे
न करणे ~~वाचणे~~
करणे राखणे
उघडणे

११ उत्तरे लिहा.

१. सकाळी वेळेवर उठणे. (तू)

सकाळी वेळेवर ऊठ.

२. रांगेत न घुसणे. (तुम्ही)

रांगेत घुसू नका.

३. कपडे व्यवस्थित शिवणे. (तू)

---.

४. खूप शिकणे. (तू)

---.

५. महाग न विकणे. (तू)

---.

६. लवकर निघणे. (तुम्ही)

---.

७. काळोखात न फिरणे. (तुम्ही)

---.

१२ रिकाम्या जागा भरा.

१. सर, मला ह्याचं उत्तर सांगता का ? (सांगणे)

२. काकू, तुम्ही मेघनाला ---------------------------- का ? (बोलावणे)

३. सीमा, माझं जरा ---------------------------- का ? (ऐकणे)

४. पोस्टमनकाका, माझं हे पत्र ---------------------------- का ? (लिहिणे)

५. आई, मला लाडू ---------------------------- का ? माझ्या सगळ्या मैत्रिणींना आवडतात. (पाठवणे)

६. अहो, गाडी हळू ---------------------------- का ? (चालवणे)

७. ताई, मला पाणी ---------------------------- का ? (देणे)

८. अहो, जरा तिथे ---------------------------- का ? ही जागा माझी आहे. (बसणे)

९. ए दादा, मला हे गणित ---------------------------- का ? मला कळत नाहीये. (समजावणे)

१०. अगं सरू, ---------------------------- का आता ? आठ वाजले आहेत. (उठणे)

१३ खालील तक्ता भरा.

सांगणे		सांगतोस का ? सांगतेस का ?	सांगता का ?
ऐकणे			
बोलणे			
पाठवणे			
दाखवणे			
ठेवणे			
चालवणे			
बसणे			
बोलावणे			

१४ जोड्या जुळवा.

१. ग्रंथालय	क गाडी हळू चालवावी.
२. रस्ता	ख शांतता राखावी.
३. हॉस्पिटल	ग कृपया गर्दी करू नये.
४. नाट्यगृह	घ कृपया हळू बोलावे.
५. तिकिटाची खिडकी	च कृपया चपला बाहेर काढाव्यात.
६. देऊळ	छ मोबाइलचा वापर करू नये.